

הוראות בנק ישראל

חוק בנק ישראל, תשי"ד — 1954

הוראות בדבר נכסים נזילים

בתוקף סמכותי לפי סעיף 49 לחוק בנק ישראל, תשי"ד—1954¹, ולאחר התייעצות עם הוועדה ובאישור הממשלה, אני מורה לאמור:

1. בסעיף 1א(א) להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשי"ח — 1957² לאחר תיקון סעיף 1א פסקה (2) יבוא:

"(3) פיקדון המופקד אצל מוסד בנקאי על-ידי הממשלה למטרה מיוחדת שאושרה לצורך זה על-ידי שר האוצר ונגיד בנק ישראל, למעט פיקדון המופקד אצל מוסד בנקאי על-ידי הממשלה על-מנת להלוותו לפלוני."

2. תחילתן של הוראות אלה היא ביום " בטבת תשכ"ט (31 בדצמבר 1968).

3. להוראות אלה ייקרא "הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים) (תיקון מספר 3), תשכ"ט — 1969".

י"ז אלול תשכ"ט
31 באוגוסט 1969
דוד הורוביץ
נגיד בנק ישראל
חוזר מס' 270/06

דברי הסבר

בהתאם לתיקון הנ"ל משוחרר מהחוקת נכסים נזילים פיקדון המופקד אצל מוסד בנקאי על-ידי הממשלה למטרה מיוחדת שאושרה לצורך זה על-ידי שר האוצר ונגיד בנק ישראל. פטור זה אינו חל על פיקדונות הממשלה למתן הלוואות.

הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשי"ח — 1957

הודעה בדבר סכום ההפחתה של נכסים נזילים לפי סעיף 6

1. אני מודיע בזה, כי בהתאם לסעיף 6 להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשי"ח—1957¹ (להלן — ההוראות) קבעתי שסכום ההלוואות, אשר בו רשאי מוסד בנקאי, כמשמעותו בהוראות, להפחית את נכסיו הנזילים שעליו להחזיק לפי ההוראות (להלן — האשראי המכוון) לא יעלה על 25% מסך-כל הפיקדונות המפורטים בסעיף 1א(ב) (2) להוראות (להלן — הפיקדונות).

¹ ס"ח תשי"ד, עמ' 192.

² ק"ת תשי"ח, עמ' 492; ק"ת תשכ"ט, עמ' 426.

2. לגבי מוסד בנקאי שהוא סוחר מוסמך לפי סעיף 3(2) לתקנות ההגנה (כספים), 1941², (להלן — בנק סוחר מוסמך), יכלול האשראי המכוון שלו הלוואות למימון יצוא בסכום של לפחות 8% מסך-כל הפיקדונות (להלן — 8% ליצוא). אם בנק מוסמך לא נתן 8% ליצוא, יקטנו 25% האמורים בסעיף 1 בהפרש שבין 8% מפיקדונותיו לבין האחוז מפיקדונותיו שניתן בפועל כהלוואות למימון יצוא.

3. בעקבות האמור בסעיף 2(ב) להוראות ובנוסף לו, היה נכיון משנה שעשה מוסד בנקאי בבנק ישראל במסגרת קרנות למימון יצוא פחות מנכיון המשנה שהיה רשאי לעשותו כאמור, או עודף עליו — ההפרש שבין שני הניכיונות לא ייוקף לחשבון סכום ההלוואות אשר בו רשאי מוסד בנקאי להפחית את נכסיו הנזילים שעליו להחזיק לפי ההוראות כאמור בסעיף 1.

4. ההודעה בדבר סכום ההפחתה של נכסים נזילים, לפי סעיף 6, שפורסמה בילקוט הפרסומים תשכ"ח, עמ' 343 — בטלה.

5. תחילתה של הודעה זו היא ביום י"ח חשון תש"ל (30 באוקטובר 1969).

דוד הורוביץ
נגיד בנק ישראל

א' חשון תש"ל
13 באוקטובר 1969

הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשי"ח — 1957

הודעה בדבר הלוואות ליצוא לפי סעיף 7

1. אני קובע בזה, בהתאם לסעיף 7 להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשי"ח—1957¹ (להלן — ההוראות), כי אם בגמר העסקים ביום האחרון של השבוע, פחתה יתרת ההלוואות ליצוא שנתן מוסד בנקאי שהוא סוחר מוסמך לפי סעיף 3(2) לתקנות ההגנה (כספים), 1941², מ-7% מסך-כל הפיקדונות המפורטים בסעיף 1א(ב)2 להוראות, יגדל סכום הנכסים הנזילים שעל אותו מוסד בנקאי להחזיק בבנק ישראל על-פי סעיף 3(1) להוראות, במשך כל השבוע שלאחר אותו שבוע, בסכום השווה להפרש שנוצר כאמור.
"שבוע" — כהגדרתו בסעיף 7 להוראות.

2. הודעה זו אינה באה לגרוע מן האמור בהודעה בדבר סכום ההפחתה של נכסים נזילים לפי סעיף 6 שחתמתי עליו היום, אלא באה להוסיף עליו.

3. ההודעה בדבר הלוואות ליצוא לפי סעיף 7, שפורסמה בילקוט הפרסומים, תשכ"ח — עמ' 343 — בטלה.

4. תחילתה של הודעה זו היא ביום י"ח חשון תש"ל (30 באוקטובר 1969).

דוד הורוביץ
נגיד בנק ישראל

א' חשון תש"ל
13 באוקטובר 1969

¹ ק"ת, תשי"ח, עמ' 432; תשכ"ו, עמ' 2805.

² ע"ר 1941, תוס' 2, מס' 1138, עמ' 1647.

¹ ק"ת, תשי"ח, עמ' 432; תשכ"ז, עמ' 977.

² ע"ר 1941, תוס' 2, מס' 1138, עמ' 1647.

דברי הסבר

ההוראות שהיו קיימות חייבו את המוסדות הבנקאיים לתת, כחלק מהאשראי מחוץ למסגרת הנוזילות במסגרת 25% מהפיקדונות הרגילים, הלוואות למימון היצוא בשיעור של 8% מהפיקדונות. כן, מוסד שלא נתן 7% למימון היצוא חייב להפקיד את ההפרש בבנק ישראל בריבית נמוכה. משוחררים מהחובה לתת הלוואות ליצוא כנ"ל מוסדות בנקאיים שאצלם 8% מהפיקדונות אינם מגיעים לסך 250,000 ל"י. הודעה זו באה לשחרר מהחובה לתת הלוואות ליצוא כנ"ל, כל מוסד בנקאי שאינו סוחר מוסמך במטבע חוץ.

קרן מימון יהלומים

כ ל ל י

1. הוראה זו מבטלת את כל החוזרים וההוראות שהוצאו ע"י המפקח על הבנקים בקשר למימון יהלומים, ובאה במקומם.
2. "יהלומון" — לצורך הוראה זו, פירושו כל אדם העוסק בייבוא, ייצוא ועבוד יהלומים ע"פ רשיון מאת המפקח על היהלומים.
3. אשראי ליהלומנים בקשר לייבוא וייצוא יהלומים, ינתן מתוך קרן למימון יהלומים במט"ח. קרן זו תתן אשראי ליהלומנים במט"ח לאחת המטרות הבאות: —
  - א. מימון ייבוא יהלומים גלמיים.
  - ב. מימון מלאי יהלומים בהפקדה בבנק (גולמיים ומלוטשים).
  - ג. מימון ייצוא יהלומים מלוטשים כנגד דוקומנטים.
4. לעומת זאת אשראי לייצור ינתן בל"י מתוך קרן מימון הייצוא. אשראי זה ינתן ליהלומן שנקבעה לו "מכסת עבוד", ע"י המפקח על היהלומים.
5. כל האמור בהוראה זו ביחס להלוואות במט"ח ליהלומנים הנו בהתאם להוראות האוצר — אגף מט"ח.

מ ק ר ה ק ר ן

6. הלוואות ליהלומנים במט"ח מתוך הקרן הנ"ל ינתנו ע"י הבנקים מהמקורות הבאים:
  - א. מקורות הבנקים
    - (1) קוי האשראי של הבנק בחו"ל, ו/או הלוואות מבנקים בחו"ל.
    - (2) מתוך פקדונות חפשיים וכבולים אחרים.הלוואות ליהלומנים מתוך קוי אשראי של הבנק בחו"ל תחשבנה כמאושרות לפי סעיפים 9(1) ו-10 להוראות הנוזילות.
ההלוואות ליהלומנים מתוך פקדונות חפשיים וכבולים אחרים תחשבנה כמאושרות לפי סעיף 10 להוראות הנוזילות, במסגרת 70% של ס"ה הפקדונות כמפורט בסעיף (3) של חוזר 4/16 מ-12.1.1959.

ב. השתתפות בנק ישראל

- (1) בנק ישראל ישתתף בקרן בצורת נכיון משנה. זאת בהיקף ובהתאם לתנאים שיקבעו מדי פעם על ידו (בהוראות מחלקת הבנקאות).

- (2) נכיון המשנה של בנק ישראל יהיה בדולרים של ארה"ב בלבד.
(3) לצורך הפטור ממס-בולים תחשב הקרן כחלק של הקרן למימון הייצוא.

ג. החל בכניסת הוראה זו לתוקף ועד 1.1.70 תהיה השתתפות בנק ישראל בקרן בצורת נכיון משנה עד היקף של 2/3 מהסכום שניתן ע"י הבנק ליהלומים. זאת בריבית של 0.5 אחוז.

תנאי המימון

7. הבנק רשאי לתת הלוואות במט"ח מתוך הקרן הנ"ל ליהלומן, לאחת המטרות שהוזכרו בסעיף 2 לעיל, בתנאים המפורטים להלן.

8. הריבית שהבנק יגבה מהיהלומן תמורת אשראי מכל המקורות הנ"ל תהיה בגובה של 6½% ריבית כוללת. ריבית זו תגבה במט"ח. ריבית זו לא כוללת דמי פתיחת אקרדיטיב, גובינא, עמלה תמורת המרה, ודמי ביטוח נאמנות. הוצאות אלה תגבנה בל"י.

9. מימון ייבוא יהלומים גולמיים

א. הבנק רשאי לממן מתוך הקרן, ייבוא יהלומים גולמיים עד היקף של 80% מערך הייבוא.

ב. ההפרש בין היקף המימון לערך הייבוא, ישולם ע"י היהלומן במזומן (במט"ח או בל"י). היהלומן רשאי לבצע את כל הייבוא, או חלק גדול יותר מ-20% כנ"ל, מתוך מקורותיו העצמיים (במט"ח או בל"י), הכל לפי בחירתו.

ג. לאחר פתיחת אשראי למימון ייבוא, בהתאם להסדר בין היהלומן והבנק, שוב אין היהלומן רשאי לשנות את תנאי המימון ע"י הגדלה או הקטנה של המימון העצמי.

ד. הבנק יבצע עסקה של ייבוא יהלומים גלמיים רק ע"פ אשור מוקדם מאת המפקח על היהלומים. לאחר פתיחת האשראי למימון הייבוא על הבנק לדווח למפקח על היהלומים את שם היהלומן, ערך הייבוא בעסקה, גובה המימון של הבנק מתוך הקרן ואופן התשלום במזומן ע"י היהלומן (בל"י או במט"ח).

ה. משך המימון יהיה עד 90 יום החל בהגעת היהלומים לארץ ועד לפרעון האשראי, על היהלומים להמצא בהפקדה פיזית בבנק פרט לתקופות מסירה בנאמנות כמפורט להלן.

10. מימון מלאי יהלומים גלמיים

א. הבנק רשאי לתת אשראי מתוך הקרן, ליהלומן, תמורת הפקדה פיזית של יהלומים גולמיים בבנק (זאת אם היהלומים אינם משועבדים כבר בקשר לאשראי אחר).

ב. גובה האשראי עד 80% מערך המלאי המופקד ולתקופה של עד 90 יום.

11. מימון מלאי יהלומים מלוטשים

א. הבנק רשאי לתת אשראי מתוך הקרן ליהלומן, תמורת הפקדה פיזית של יהלומים מלוטשים בבנק.

ב. גובה האשראי עד 80% מערך היהלומים המופקדים ולתקופה של עד 60 יום.

12. מימון הייצוא

א. הבנק רשאי לממן מתוך הקרן ייצוא יהלומים מלוטשים, כנגד דוקומנטים.

- ב. היקף המימון עד 90% מערך המשלוח (לפי הערכת הבנק) או 100% מהערך הנקוב בדוקומנטים, הכל לפי הסכום הקטן יותר.
- ג. משך המימון עד הגעת התמורה לארץ, אך לא יותר מאשר 120 יום.
13. בכל המקרים אשראי שניתן מתוך הקרן יש לפרעו במט"ח בלבד. הארכת האשראי מהקרן לכל המטרות שצוינו לעיל, מעבר לזמנים שפורטו, — אפשרית רק באישור הקרן ע"פ המלצת המפקח על היהלומים.
16. חשבון היהלומן
- א. הבנק ינהל את חשבון ההלוואות של היהלומן באופן שבכל רגע נתון ניתן יהיה לסכם את יתרת החוב לפי מטרות המימון (ייבוא, הפקדה, ייצוא).
- ב. בהתאם להוראות אגף מט"ח, ינהל הבנק חשבון יהלומן, בו ישתקפו העסקות בקשר ליהלומים והבאת תמורות ייצוא. לגבי חשבון זה יש להדגיש: —
- (1) החשבון הוא קרדיטורי, ונפרד מח' ההלוואות.
- (2) אין לבצע העברות כספים לעסקות יהלומים, אלא דרך חשבון זה.
- (3) תנועות כספים מחשבון זה מוגבלות בהתאם להוראות אגף מט"ח. אין לכן להרשות משיכת שיקים מחשבון זה.
- (4) לצורך הוראת הנזילות, יחשב חשבון זה, כפקדון של תושב ישראל במטבע-חוץ.

מסירת יהלומים בנאמנות

17. הבנק רשאי להוציא יהלומים גלמיים, מתוך היהלומים המופקדים אצלו במסגרת מימון ייבוא ו/או מימון מלאי, בנאמנות לעיבוד בתנאים כדלקמן: —
- א. היקף המלאי שימצא בכל זמן נתון בידי היהלומן ע"פ נאמנות לא יעלה בשום מקרה על מכסת העבוד שנקבעה לו ע"י אגף היהלומים.
- ב. על הבנק להבטיח שהמלאי הפיזי שנמסר לעבוד, לא ימצא בידי היהלומן יותר מ-90 יום.
18. הבנק רשאי להוציא בנאמנות למכירה יהלומים גלמיים או מלוטשים המופקדים אצלו, בכל סכום שהבנק מוצא למתאים ולתקופה שלא תעלה על 30 יום ליהלומן "סוחר" ו-15 יום ליהלומן "מתווך".

מימון ייצור

19. יהלומן שנקבעה לו מכסת עבוד מטעם המפקח על היהלומים, רשאי לקבל מימון ייצור בלירות ישראליות, במסגרת קרן מימון הייצוא.
20. מימון זה ינתן ע"י הבנק, ללא צורך באישור מיוחד, בגובה של 10% ממכסת העבוד שנקבעה ע"י המפקח על היהלומים. משך המימון עד 90 יום. תוקף הסדר זה החל ב-1.2.70.
21. תקונים למכסות עבוד יפורסמו לפי הצורך. הוקטנה המכסה על הבנק להתאים אוטומטית את ההלוואה מתוך הקרן בהתאם, בתוקף מיום שנוי המכסה.
22. עם שנוי מכסה כנ"ל, ובמידה ונוצר מימון יתר ליהלומן מתוך קרן הייצוא, יחייב בנק ישראל את הבנק בחשוב הפרשי נזילות וכן בהפרשי רבית על נכיון המשנה עד ל-9%.

דווח ובקורת

23. הבנק ידווח לבנק ישראל, הפקוח על הבנקים, כדלקמן: —

א. דווח שבועי.

ב. דווח חודשי.

24. נקבע ע"י הדווח או ע"י בקורת כי חרג אשראי ליהלומן מעבר לאמור בהוראות אלה, יחויב הבנק: —

א. בהפרשי רבית על נכיון המשנה, בין הרבית המשולמת לבנק ישראל בפועל לבין 9%.

ב. בתיקוני נזילות ויתרה מינימלית, לגבי הסכומים ששוחררו מהוראות אלה בקשר לאשראי זה.

25. עד לחסול סופי של כל ההלוואות הקיימות ע"פ השיטה הנוכחית, ימשך במקביל גם הדווח הנוכחי וגם הדווח החדש.

תחולה

26. הוראה זו נכנסת לתוקפה החל ב-16.10.69. אחרי תאריך זה אין להסתמך על שום הוראה קודמת בנושא מימון יהלומים.

27. שיטת המעבר משיטה נוכחית לחדשה תהיה:

א. החל מ-16.10.69 לא ינתן כל ממון חדש או נוסף ליהלומנים מהקרן למימון היצוא בל"י.

ב. החוב הכולל ב-15.10.69 של כל יהלומן מהקרן למימון היצוא בל"י יוכר כהלוואה מהקרן למימון היצוא בל"י רק במידה שיתרת הנ"ל לא תעלה, בכל תקופה המפורטת להלן, על שיעור המפורט לגבי תקופה זו:

אחוז של סכום החוב ב-15.10.69	תקופה
100%	מ-16.10.69 עד 31.10.69
75%	מ-1.11.69 עד 30.11.69
50%	מ-1.12.69 עד 31.12.69
25%	מ-1.1.70 עד 31.1.70
0	לאחר 31.1.70

ג. חוב של יהלומן כאמור בסעיף קטן ב לעיל שיעלה על השיעור המוכר, ייחשב כהלוואה רגילה של הבנק ליהלומן ולא תהנה מכל הטבות בקשר לקרן למימון היצוא.

ד. בנק יחזיק ערבים כנגד החוב כאמור בסעיף קטן ב' כמקובל לפני 15.10.69.

בכבוד רב

י' סריג — סגן המפקח

בשם המפקח על הבנקים